

adviseurs in
ruimtelijke
ontwikkeling

Nee, tenzij-toets

Oegstgeest, Paraplubestemming evenementen

Deelgebieden “Landgoed kasteel Oud-Poelgeest” en “Oranje-Nassau”

Gemeente Oegstgeest

Datum: 6 december 2022

Projectnummer: 210492

INHOUD

1	Inleiding	3
1.1	Aanleiding	3
1.2	Besluitgebied	3
1.3	Ligging ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland	5
1.4	Mogelijke evenementen	7
2	Wettelijk kader	10
3	Methode	11
3.1	Deskundigheid	11
3.2	Definitie product	11
3.3	Methode	11
4	Oranje-Nassau	12
4.1	Omschrijving beheertypen	12
4.2	Huidige situatie van de beheertypen	13
4.3	Te verwachten evenementen in het plangebied	13
4.4	Aantasting wezenlijke kenmerken en waarden	14
5	Landgoed kasteel Oud-Poelgeest	15
5.1	Omschrijving beheertypen	15
5.2	Huidige situatie van de beheertypen	17
5.3	Te verwachten evenementen in het plangebied	17
5.4	Aantasting wezenlijke kenmerken en waarden	18
6	Samenvatting en conclusie	19

Geraadpleegde bronnen

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Oegstgeest heeft in het nieuwe evenementenbeleid de visie omtrent evenementen uitgewerkt, waarin alle uitgangspunten, ambities, doelstellingen, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen zijn beschreven. Momenteel kunnen volgens dit beleid bij het organiseren van een evenement in bepaalde gevallen nadere regels of beperkingen gelden. Om te voorkomen dat in de toekomst voor elk evenement afzonderlijk een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden, streeft de gemeente Oegstgeest naar het vaststellen van een paraplubestemmingsplan voor alle evenementenlocaties in de gemeente.

Het is verboden bij evenementen de natuurwet- en regelgeving te overtreden. Daarnaast moet bij een nieuw bestemmingsplan welke deze evenementen mogelijk maakt de haalbaarheid van het plan worden aangetoond. Er dient daarom vanuit de ecologie onderzocht te worden of met de evenementen die het plan toestaat sprake is van overtreding van de geldende natuurwet- en regelgeving. Eerder werd hiervoor een quick scan natuur uitgevoerd voor vier deelgebieden (SAB 2022).

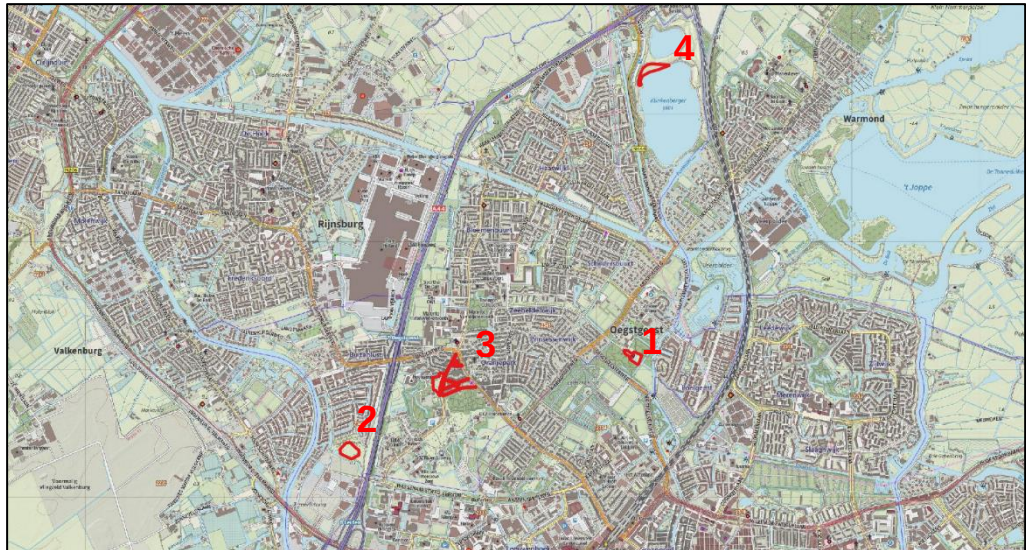
Uit de opgestelde quick scan natuur blijkt dat de deelgebieden “Landgoed kasteel Oud-Poelgeest” en “Oranje-Nassau” deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een zogeheten ‘nee, tenzij-onderzoek’ is nodig om de gevolgen van de evenementen voor het NNN in beeld te brengen. Dit rapport vormt het verslag van het nee, tenzij-onderzoek.

In het vervolg van dit hoofdstuk wordt de ligging van de deelgebieden ten opzichte van het NNN beschreven en wordt een overzicht gegeven van de evenementen die mogelijk gemaakt worden door het bestemmingsplan. Daarna volgt in hoofdstuk 2 een samenvatting van het wettelijk kader en wordt hoofdstuk 3 de gevolgde methode beschreven. In hoofdstuk 4 worden de mogelijke aantasting van de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN geanalyseerd en in hoofdstuk 5 wordt, indien nodig, de compensatie opgave bepaald. Het rapport sluit af met een conclusie.

1.2 Besluitgebied

1.2.1 Huidige situatie

De vier locaties waar mogelijk beschermde soorten en gebieden aanwezig zijn betreffen “Landgoed Kasteel Oud Poelgeest”, “Park Landskroon”, “Oranje-Nassau” en “Klinkenbergerplas”. Alleen “Landgoed kasteel Oud-Poelgeest” en “Oranje-Nassau” maken echter deel uit van het Natuurnetwerk Nederland”. Onderstaande afbeeldingen geven de ligging en de directe omgeving van deze locaties weer.

Topografische kaart met de globale ligging van de plangebieden (rood omkaderd). De plangebieden zijn 1: Landgoed kasteel Oud Poelgeest, 2: Park Landskroon, 3: Oranje-Nassau en 4: Klinkenbergerplas. Bron: PDOK.

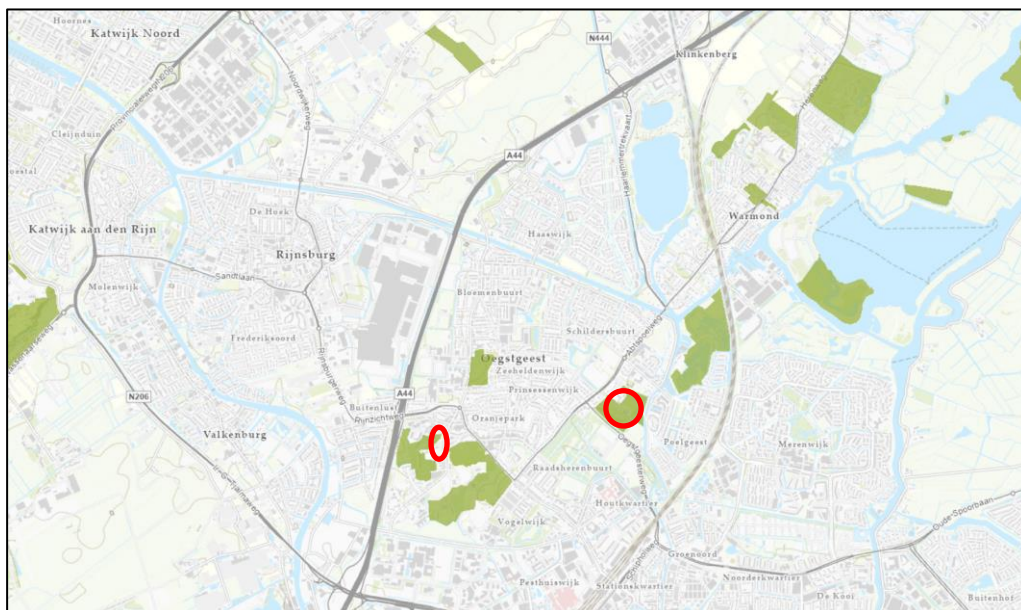
Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied "Landgoed Kasteel Oud Poelgeest" (rood omkaderd). Bron: PDOK.

Luchtfoto met de globale ligging van het plangebied “Oranje-Nassau” (rood omkaderd). Bron: PDOK.

1.3 Ligging ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied Landgoed kasteel Oud Poelgeest bevindt zich volledig in het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Het plangebied Oranje-Nassau ligt deels in het NNN.

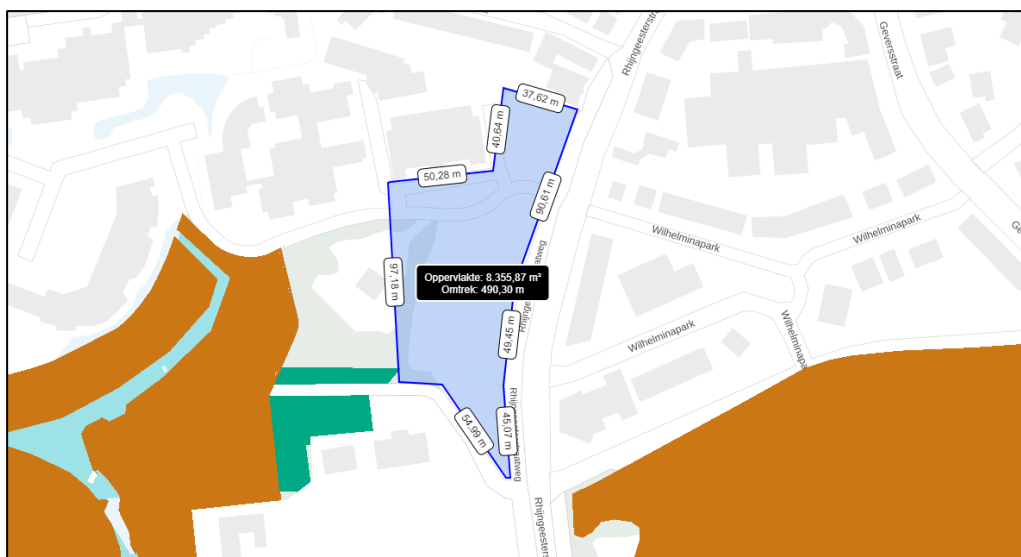
Globale ligging van de plangebieden (rode cirkels) ten opzichte van Natuurnetwerk Nederland. Bron: Provincie Zuid-Holland.

Close-up van globale ligging plangebied Oranje-Nassau (rode cirkel) ten opzichte van NNN (groen).

Close-up van globale ligging plangebied Landgoed kasteel Oud Poelgeest (rode cirkel) ten opzichte van NNN (groen).

Ligging van het plangebied Oranje-Nassau (blauw kader) ten opzichte van beheertype N17.03 Park- en stinzenbos (bruin) en N14.03 Haagbeuken- en essenbos (donkergroen). Bron: provincie Zuid-Holland.

Ligging van het plangebied Landgoed kasteel Oud-Poelgeest (blauw kader) ten opzichte van beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos (donkergroen), N04.02 Zoete plas (lichtblauw) en N12.02 Kruiden- en faunairijk grasland (lichtgroen). Bron: provincie Zuid-Holland.

1.4 Mogelijke evenementen

In het paraplubestemmingsplan voor evenementen in Oegstgeest worden geen concrete evenementen per gebied vastgelegd, maar worden verschillende categorieën van evenementen geclassificeerd en wordt een maximaal aantal evenementen per gebied per categorie vastgelegd. In onderstaande stukken worden de categorieën beschreven en is per deelgebied te zien hoe veel evenementen er maximaal per jaar plaats zullen vinden. Dit geeft de richtlijnen voor de nee, tenzij-toetsing. In de toetsing

wordt ervan uitgegaan dat het maximaal aantal evenementen ook daadwerkelijk plaatsvindt en dat het volledige evenemententerrein ervoor gebruikt zal worden. Met deze “worst-case” benadering kunnen eventuele effecten op de essentiële kenmerken en waarden van de gebieden beoordeeld worden.

Categorieën

In het Evenementenbeleid Oegstgeest 2022 zijn de volgende categorieën van evenementen bepaald:

- A-evenement:

Evenement, waarbij het (zeer) onwaarschijnlijk is dat die gebeurtenis leidt tot risico's voor de openbare orde, veiligheid, de volksgezondheid of het milieu en maatregelen of voorzieningen vergen van het daartoe bevoegd gezag om die dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

- B-regulier evenement:

Evenement, waarbij het mogelijk is dat die gebeurtenis leidt tot risico's voor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu en maatregelen of voorzieningen vergen van het daartoe bevoegd gezag om die dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

- B-risico evenement:

De gemeente kiest dan, in overleg met de hulpverleningsdiensten, tussen de reguliere aanpak of de risico-aanpak. Specifieke veiligheidsrisico's, het incidentele of nieuwe karakter van een evenement, maar ook bestuurlijke risico's, kunnen reden zijn om bij een B-evenement de risico-aanpak te hanteren.

- C-evenement:

Evenement, waarbij het (zeer) waarschijnlijk is dat die gebeurtenis leidt tot risico's voor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu en maatregelen of voorzieningen vergen van het daartoe bevoegd gezag om die dreiging weg te nemen of de schadelijke gevolgen te beperken.

Aantal evenementen

Binnen Oegstgeest zijn tien locaties aangewezen als evenemententerrein. Het aantal evenementen dat per jaar gehouden mag worden is per locatie bepaald en weergegeven in onderstaande tabel.

Evenemententerrein			Evenementen	
Nr.	Gebied	Locatie (indien meerdere locaties in een gebied aanwezig zijn)	Maximaal aantal	Categorieën
1	WC Lange voort en omgeving		14 evenementen per jaar	Hiervan mogen maximaal tien evenementen plaatsvinden in het gedeelte Irislaan/Lange Voort/Lijtweg/Ommevoort. Hiervan mag maximaal één evenement uit de categorie 'B-risico' of 'C' plaatsvinden.
2	Boerhaaveplein		8 evenementen per jaar	Hiervan mag maximaal één evenement uit de categorie 'B-risico' georganiseerd worden.
3	Clusiushof		4 evenementen per jaar	Enkel evenementen uit de categorie 'A' en 'B-regulier' zijn hier toegestaan.
4	Kasteel Oud Poelgeest		6 evenementen per jaar	Enkel evenementen uit de categorieën 'A' en 'B-regulier' mogen hier plaatsvinden.
5	Oranje-Nassau	Hofdijck/Hofbrouckerlaan	14 evenementen per jaar	Hiervan mag slechts één evenement uit de categorie 'B-risico' of 'C' plaatsvinden.
		Gemeentehuis/Wilhelminapark en omgeving		
		Kempenaerstraat/Terweeweg en omgeving		
6	Klinkenbergerplas		3 evenementen per jaar	Hiervan mogen maximaal twee evenementen vallen binnen de categorie 'C'.
7	Park Landskroon		8 evenementen per jaar	Hiervan mag maximaal één evenement vallen binnen de categorie 'B-regulier'. Tevens mogen maximaal 2 evenementen van de categorie 'C' georganiseerd worden.
8	Buitenlust		5 evenementen per jaar	Hiervan mag maximaal één evenement uit de categorie 'B-regulier' plaatsvinden.

2 Wettelijk kader

De Wet natuurbescherming draagt Gedeputeerde Staten op, om in hun provincie te zorgen voor een landelijk ecologisch netwerk, genaamd Natuurnetwerk Nederland. Voor dit netwerk geldt, op basis van het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (het Barro), een 'nee, tenzij'-beschermingsregime. Het bestemmingsplan, of een omgevingsvergunning waarmee van het bestemmingsplan wordt afgeweken, maakt geen ontwikkelingen mogelijk die kunnen leiden tot een significante vermindering van de oppervlakte, kwaliteit of samenhang van de aanwezige natuur, of tot een significante aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden van deze gebieden, *tenzij* er sprake is van groot openbaar belang, er geen reële alternatieven zijn, negatieve effecten zoveel mogelijk worden beperkt en overblijvende negatieve effecten worden gecompenseerd. Provincies dienen deze bescherming te regelen bij provinciale verordening. Daarnaast kunnen provincies bij provinciale verordening andere gebieden met bijzondere natuurwaarden beschermen, genaamd bijzondere provinciale natuurgebieden en bijzondere provinciale landschappen.

De provincie Zuid-Holland heeft de bescherming van Natuurnetwerk Nederland opgenomen in artikel 6.24 van de Omgevingsverordening Zuid-Holland 2019. Via artikel 6.9 van deze verordening worden daarnaast belangrijke weidevogelgebieden beschermd via een 'nee, tenzij'-regime. De regels voor compensatie van waarden die verloren gaan binnen het NNN of binnen belangrijk weidevogelgebied staan beschreven in de beleidsregel Compensatie Natuur, Recreatie en Landschap Zuid-Holland (2013).

3 Methode

3.1 Deskundigheid

Kwaliteit van het ecologisch onderzoek en het geleverde product staan bij SAB hoog in het vaandel. Mede daarom zijn wij aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus (NGB); de brancheorganisatie voor groene adviesbureaus. Om aan onze standaard te voldoen, wordt ecologisch onderzoek enkel uitgevoerd door deskundigen. Onder een ecologisch deskundige verstaan we iemand met aantoonbare ervaring en kennis op het gebied van de ecologie van de betreffende soorten. Onze deskundigen voldoen aan de eisen van een ecologisch deskundige zoals de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland die stelt. Ecologen in opleiding tot deskundige werken altijd onder begeleiding van een deskundige.

3.2 Definitie product

Het product dat hier geleverd wordt betreft een 'Nee, tenzij-toets', conform de definitielijst van het Netwerk Groene Bureaus (versie januari 2020).

3.3 Methode

Voor het opstellen van de nee, tenzij-toets zijn verschillende stappen doorlopen. Als ecologische waarden en kenmerken van het NNN gelden de natuurbeheertypen zoals vastgelegd op de beheertypenkaart van het Natuurbeheerplan. In de volgende hoofdstukken analyseren we in welke mate de ruimtelijke ontwikkeling voor een aantasting zorgt van de natuurbeheertypen. Als eerste is de ligging en de aard van de ingreep bepaald en is de ligging van de ingrepen ten opzichte van het Natuurnetwerk Nederland vastgesteld. Vervolgens zijn de actuele natuurwaarden onderzocht voor de locatie waar een ingreep in het NNN is voorzien. Ten behoeve hiervan werd op 9 december 2021 een veldbezoek aan het gebied gebracht. Ook werd hiervoor een bureaustudie uitgevoerd. Daarna zijn, conform de Omgevingsverordening (geconsolideerd 7-10-2021) van de provincie Zuid-Holland de mogelijke effecten van de ingreep beoordeeld op de wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN. Hierbij is aandacht besteed aan directe effecten, door ingrepen binnen de natuurbeheertypen van het NNN. Externe werking naar gebieden buiten de ingrepen zijn niet meegenomen in de beoordeling omdat de omgevingsverordening dit niet vraagt. In hoofdstuk 4 volgt een beschrijving van de aanwezige natuurwaarden en volgt een beschrijving van de mogelijke aantasting die plaatsvindt. In hoofdstuk 5 bepalen we de compensatieopgave die ontstaat door deze aantasting.

Nadat het eerste conceptrapport gereed was, is dit beoordeeld op inhoud en vorm door een deskundig collega. Het commentaar is vervolgens besproken en verwerkt, om zo tot een eensluidend advies te komen.

4 Oranje-Nassau

4.1 Omschrijving beheertypen

4.1.1 N17.03 Park- en stinzenbos

Parkbossen zijn alle vormen van bos die vallen binnen een historische park- of tuin-aanleg. Stinzenbossen bestaan veelal uit oude bossen bij landgoederen met een karakteristieke stinzenflora, vaak bolgewassen en kruidachtige overblijvende gewassen, in de ondergroei. Sinds het ontstaan van landhuizen en landgoederen in Nederland vanaf de late middeleeuwen is er ook aandacht voor de omgeving van het huis. In de zeventiende en achttiende eeuw ontwikkelen zich tuinstijlen, maar worden ook de omliggende bossen meegenomen in de aanleg. In de landschappelijke parkstijl hebben parkbossen een nadrukkelijke rol. Sommige van deze parkbossen krijgen een rijke struiklaag en veel kruiden, die vooral in het voorjaar bloeien. Deze planten zijn oorspronkelijk aangeplant, maar inmiddels verwilderd en inheems geworden. Ook zijn in dit bostype veel uitheemse bomen te vinden, door landgoedeigenaren aangeplant ter verfraaiing van het bos. De naam Stinzenbos komt van het woord stins, de Friese benaming voor kasteel/landhuis.

Beheer is gericht op het behouden van de bijzondere (uitheemse) bomen en het handhaven van de karakteristieke struiklaag en kruiden. Dit kan betekenen:

- het vrijstellen van bijzondere bomen,
- het vrijhouden van opslag van delen waar de bijzondere stinzenflora voorkomt en
- het behouden van de struiklaag.

In sommige bossen gaat het om bollen of kruiden van de stinzenflora, maar het kan ook gaan om bloeiende struiken zoals azelea en rhododendron.

Landgoederen komen voor in geheel Nederland, maar vooral voor in het zand-, rivieren-, zeeklei- en duingebied. Park- en stinzenbos komt voornamelijk voor op min of meer kalkrijke zand-, zavel- en kleigronden op oeverwallen langs rivieren, op Friese stinzen en in de binnenduinrand.

Dit beheertype hangt steeds samen met een cultuurhistorisch waardevol landgoed. Vaak is de samenhang groot met andere landgoedelementen zoals een huis, tuin, lanen en overige bossen op het landgoed. Stinzenbossen kennen een bijzondere, aan actief beheer gekoppelde, stinzenplantenflora. Park- en stinzenbossen kennen tegenwoordig vaak een actief beheer gericht op het in stand houden van oude bomen en boomholten en de daaraan gekoppelde aanwezigheid van broedvogels en vleermuizen.

4.1.2 N14.03 Haagbeuken- en essenbos

Haagbeuken- en essenbos wordt gedomineerd door diverse boomsoorten zoals haagbeuk, gewone es, esdoorn en gladde iep. Het betreft rijke bossen op klei- of leemgrond en/of op bodems waar aanrijking plaatsvindt met basen door periodiek hoge grondwaterstanden buiten de invloed van beek of rivier. Vegetatiekundig behoren de bossen tot het Haagbeukenverbond, Iepenrijke Eiken-Essenverbond en Verbond van Els en Es. De bijbehorende struwelen maken ook onderdeel uit van dit type. Het

bostype is vaak rijk in structuur en kent een opvallende voorjaarsflora. Haagbeuken- en essenbos komt op verschillende bodemtypen voor met een basisch en vochtig tot vrij nat karakter.

Het meeste bos wat tot het beheertype behoort is aangeplant. Ook aangeplante wilgen- en populierenbossen in polders behoren hiertoe. De culturele oorsprong ver raadt zich bijvoorbeeld door sporen van voormalig hakhoutbeheer of aanplant in rijen. Haagbeuken- en essenbos omvat bijvoorbeeld de aangeplante bossen op kleibodems zoals in Flevoland, eiken-haagbeukenbossen op lemige zandgrond in (voornamelijk) het oosten van Nederland en de hellingbossen op lemige/kleiige kalkhellingen in Zuid-Limburg.

Een rijke voorjaarsflora is kenmerkend in de eiken-haagbeukenbossen en hellingbossen met soorten als daslook, speenkruid en grote muur. Open plekken worden vaak gedomineerd door ruigtekruiden. In struwelen zijn vlier en doornstruiken aanwezig, bij begrazing ontwikkelen zich ook grazige vegetaties.

Het beheertype is bij veel variatie in structuur rijk aan fauna en flora. De bossen in het Heuvellandschap zijn o.a. van belang voor specifieke amfibieën en orchideeën. De jonge polderbossen kennen vaak al wel een hoge rijkdom aan makkelijk koloniserende sporenplanten en vogels, maar zijn relatief arm aan vaatplanten en fauna die karakteristiek zijn voor oudere bosgroeiplaatsen en wel in de Beekdalen en het Heuvellandschap voorkomen.

4.2 Huidige situatie van de beheertypen

Een groot deel van het NNN wat binnen het plangebied ligt, heeft geen beheertype. Het beheertype N17.03 Park- en stinzenbos ligt op ongeveer 50 meter afstand van het plangebied. Dit gedeelte heeft wel veel van de typische kenmerken van een Park- en stinzenbos. Het is een vrij open bosgebied met prominente bomen.

Het gedeelte met beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos ligt voor een heel klein stuk binnen het plangebied. Dit stuk grenst aan een deel van een watergang en lijkt in relatief goede staat. In het betreffende gebied staat een kleine haagbeuk. Eén van de meest karakteristieke kenmerken van Haagbeuken- en essenbos is echter de voorjaarsflora. Waar bijvoorbeeld daslook, speenkruid of grote muur aanwezig hoort te zijn. In de huidige situatie is dat op de locatie binnen het plangebied niet het geval. De strooisellaag is zodanig groot dat er vrijwel geen ondergroei is.

4.3 Te verwachten evenementen in het plangebied

In het totaalgebied Oranje-Nassau mogen jaarlijks 14 evenementen plaatsvinden. Eén van deze evenementen mag van de meest verstorende categorie zijn (categorie C). Hierbij kan gedacht worden aan een muziek-evenement met versterkte muziek en een groot podium. Deze evenementen zullen echter niet in het stuk aangrenzend aan het NNN plaatsvinden. Het is mogelijk dat het stuk Haagbeuken- en essenbos af en toe tijdens de evenementen betreden wordt door bezoekers. Omdat het echter volledig

aan de rand van het terrein bevindt en het geen doorgang naar de openbare weg betreft, zal dit niet regelmatig zijn.

4.4 Aantasting wezenlijke kenmerken en waarden

In een worst-case benadering van de situatie kan er 14 keer per jaar een evenement plaatsvinden direct tegen en voor een zeer klein deel in het beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos. 13 Van deze evenementen zullen kleinschalige evenementen zijn waar weinig verstoring van de openbare orde plaats zal vinden. Maximaal één evenement per jaar zal wel voor verstoring van de openbare orde zorgen. Hierbij zal het deel met het beheertype af en toe betreden worden. Het is echter zeer onwaarschijnlijk dat dit een negatief effect heeft op de algemene natuurwaarden van het gebied. Er gaat geen oppervlakte van het beheertype verloren, aangezien er geen natuur verwijderd wordt en het gebied na het evenement weer uitsluitend een natuurfunctie heeft. De essentiële kenmerken en waarden van het gebied bestaan voornamelijk uit de boomsoorten en de structuur van ondergroei en voorjaarsflora. Er zullen geen bomen gekapt worden voor evenementen, waardoor de soortensamenstelling van de bomen niet zal veranderen. Verder is in de huidige situatie geen ondergroei aanwezig en is er vrijwel geen typische voorjaarsflora in het gebied aanwezig. Incidentele betreding door een evenement zal hier geen verandering in brengen. Het is daarom op voorhand uitgesloten dat de essentiële kenmerken en waarden van het gebied negatief beïnvloed worden door het voorgeschreven aantal evenementen op het terrein.

5 Landgoed kasteel Oud-Poelgeest

5.1 Omschrijving beheertypen

5.1.1 *N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland*

Kruiden- en faunarijk grasland omvat graslanden die kruidenrijk zijn, maar niet tot de schraallanden, vochtig hooiland, zilt grasland en overstromingsgrasland of glansha-verhooiland behoren. De vegetatie kan behoren tot allerlei verbonden van graslandvegetaties; ondermeer kamgrasvegetaties of de meer algemene witbolgraslanden. Diverse soorten ruigte en struweel kunnen in dit grasland voorkomen. Het grasland wordt meestal extensief beweide of gehooid en niet of slechts licht bemest.

Het beheertype Kruiden- en faunarijk grasland kan voorkomen op diverse bodems van vochtig tot droog en heeft doorgaans een (matig) voedselrijk karakter. Kruiden- en faunarijk grasland komt in vrijwel alle landschapstypen voor. Toch is het areaal de laatste veertig jaar enorm afgenomen door de gangbare landbouwpraktijk: sterke bemesting gecombineerd met periodiek doodspuiten van de grasmat en opnieuw inzaaien met hoog productieve grasvariëteiten. De meeste overgebleven kruidenrijke graslanden liggen in overhoekjes van het agrarische gebied of komen voor in natuurgebieden. Daar kan kruidenrijk grasland een tijdelijk fase zijn als de benodigde abiotische omstandigheden voor schraallanden niet of nog niet gerealiseerd kunnen worden.

Kruiden- en faunarijk grasland wordt bij een goede kwaliteit gekenmerkt door variatie in structuur (ruigte en plaatselijk struweel, hogere en lage vegetatie) en een kruidenrijke graslandbegroeiing die rijk is aan kleine fauna. Gradiënten binnen (grond)waterpeil en voedselrijkdom zorgen voor diverse vegetatietypen.

Kenmerkende of bijzondere soorten van schralere beheertypen ontbreken grotendeels binnen Kruiden- en faunarijk grasland, maar graslanden zijn vaak wel rijk aan minder zeldzame soorten. Het type is o.a. van belang voor vlinders en andere insecten, vogels en kleine zoogdieren. De graslanden worden doorgaans niet bemest. Om verzuuring tegen te gaan kan, bij uitzondering, ruige stalmest of bekalking toegepast worden.

5.1.2 *N14.03 Haagbeuken- en essenbos*

Haagbeuken- en essenbos wordt gedomineerd door diverse boomsoorten zoals haagbeuk, gewone es, esdoorn en gladde iep. Het betreft rijke bossen op klei- of leemgrond en/of op bodems waar aanrijking plaatsvindt met basen door periodiek hoge grondwaterstanden buiten de invloed van beek of rivier. Vegetatiekundig behoren de bossen tot het Haagbeukenverbond, Iepenrijke Eiken-Essenverbond en Verbond van Els en Es. De bijbehorende struwelen maken ook onderdeel uit van dit type. Het bos-type is vaak rijk in structuur en kent een opvallende voorjaarsflora. Haagbeuken- en essenbos komt op verschillende bodemtypen voor met een basisch en vochtig tot vrij nat karakter.

Het meeste bos wat tot het beheertype behoort is aangeplant. Ook aangeplante wilgen- en populierenbossen in polders behoren hiertoe. De cultureelrijke oorsprong ver-raadt zich bijvoorbeeld door sporen van voormalig hakhoutbeheer of aanplant in rijen.

Haagbeuken- en essenbos omvat bijvoorbeeld de aangeplante bossen op kleibodems zoals in Flevoland, eiken-haagbeukenbossen op lemige zandgrond in (voornamelijk) het oosten van Nederland en de hellingbossen op lemige/kleiige kalkhellingen in Zuid-Limburg.

Een rijke voorjaarsflora is kenmerkend in de eiken-haagbeukenbossen en hellingbossen met soorten als daslook, speenkruid en grote muur. Open plekken worden vaak gedomineerd door ruigtekruiden. In struwelen zijn vlier en doornstruiken aanwezig, bij begrazing ontwikkelen zich ook grazige vegetaties.

Het beheertype is bij veel variatie in structuur rijk aan fauna en flora. De bossen in het Heuvellandschap zijn o.a. van belang voor specifieke amfibieën en orchideeën. De jonge polderbossen kennen vaak al wel een hoge rijkdom aan makkelijk koloniserende sporenplanten en vogels, maar zijn relatief arm aan vaatplanten en fauna die karakteristiek zijn voor oudere bosgroeiplaatsen en wel in de Beekdalen en het Heuvellandschap voorkomen.

5.1.3 N04.02 Zoete plas

Zoete plassen komen vooral voor in het lage deel van Nederland. Het gaat om grote en kleine wateren met voedselrijk, vrij helder, (vrijwel) stilstaand water, waarin waterplanten groeien en verlanding vanaf de oever plaatsvindt. Het kan gaan om meren, plassen, wielen, kolken en dobben, maar ook om relatief smalle, trek- of petgaten, vaarten, kanalen en afgekoppelde rivierarmen. (zoals Kromme Rijn, Hollandse IJssel en Amstel). Sommige meren, zoals de Leijen, Zuidlaardermeer en Naardermeer, hebben (gedeeltelijk) een natuurlijke oorsprong. De meeste laagveenplassen zijn ontstaan door vergraving, vervening of erosie. Bij grote plassen in het laagveengebied heeft de wind veel grip op het water waardoor hoge golven ontstaan en de kans op erosie toeneemt.

De zeer grote meren in het Delta- en IJsselmeergebied zijn ontstaan na afsluiting van de zee. Het Markermeer en de meeste randmeren (zie afbakening) zijn door compartimentering zodanig veranderd dat ze nu het beste opgevat kunnen worden als zoete plas. Ook de gegraven wateren van de zandgronden, kunnen gerekend worden tot zoete plas. De meeste van deze plassen hebben echter zulke steile oevers en zijn zo diep dat ze nauwelijks van ecologische betekenis zijn.

De variatie in een plas hangt af van verschillende factoren; wind, stroming van het water, diepte, grondsoort, helderheid van het water, aanwezigheid van slib, sloef of bagger en aanbod van voedingstoffen en mineralen. Planten en dieren hebben ook een grote invloed, watervlooien kunnen zoveel algen eten dat het water helder blijft, bodemwoelende vissen vertroebelen het water, waterplanten verminderen de golfslag en versnellen verlanding. De stroming in het water is meestal niet groot, maar wind en peilverschillen tussen verschillende waterlichamen kunnen wel stroming veroorzaken. De wind stuwt het water een beetje op aan de loefzijde zodat er over de bodem een stroming ontstaat naar de lijzijde. Het water stroomt min of meer cirkelvormig; aan de oppervlakte met de wind mee en over de bodem tegen de wind in. De lage stroom, over de bodem, neemt licht bodemmateriaal mee. Omdat de overheersende windrichting zuidwest is, zal de bodem juist aan deze kant bestaan uit week en slap sediment.

Helderheid en doorzicht worden mede bepaald door het aanbod van voedingsstoffen. Algen groeien snel bij veel voedsel en vertroebelen het water.

De variatie in de plassen hangt samen met deze verschillende omstandigheden. In de diepste delen komen ondergedoken grote fonteinkruiden voor, wat ondieper staan waterplanten met grote drijvende bladen zoals witte waterlelie en gele plomp. De ondergedoken watervegetaties kunnen in mozaïek voorkomen met kranswierwater. Dit is bijvoorbeeld in sommige delen van de randmeren het geval. In de luwte achter de drijvende waterplanten komen, in ondiep water, andere waterplanten zoals krabbenscheer en groot blaasjeskruid voor. De oevers bestaan uit drijftillen met grote zeggen of riet- en biezenkragen. Op windstille plaatsen kunnen deze zoneringen heel breed zijn, aan de windzijde zijn ze heel smal of ontbreken.

Grote laagveenplassen zijn in Europa zeer zeldzaam. Ze zijn internationaal van belang voor visetende en grazende watervogels, rivierdonderpad, gestreepte waterroofkever, meervleermuis en krabbenscheer. Zoete plas is nationaal van grote betekenis als leefgebied voor otter, vissen zoals paling, kwabaal en snoek, libellen en kokerjuffers, zoals groene glazenmaker, plasrombout, en waterplanten zoals langstengelig fonteinkruid en watergentiaan.

Troebel water en een zeer hoog aanbod van voedingsstoffen komen veel voor. Vermesting, uit landbouwgebieden of bij lozingspunten veroorzaken deze problemen. Ook het inlaten van gebiedsvreemd water waardoor uiteindelijk veel fosfaat vrijkomt in het water is een belangrijke oorzaak. Andere grote problemen zijn de vast ingestelde waterstanden; de waterpeilen zijn in de zomer lager dan in de winter, het gebrek aan mogelijkheden om te trekken en een tekort aan geleidelijke overgangen en ondiepe paaiplaatsen voor vissen en amfibieën.

5.2 Huidige situatie van de beheertypen

Het evenemententerrein wordt omringd door beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos. De kwaliteit van het beheertype is relatief goed. Er is een goede strooisellaag aanwezig en het is open genoeg dat er goed voorjaarsflora op kan komen.

Binnen het evenemententerrein zelf zijn beheertypen N04.02 zoete plas en N12.02 kruiden- en faunarijk grasland aanwezig. De zoete plas is van goede kwaliteit. De oever is vrij stijl, maar wel natuurlijk. Er is een rietkraag aanwezig en de plas is groot en diep genoeg om aan de structureisen van het beheertype te voldoen. Het kruiden- en faunarijk grasland is niet van goede kwaliteit. Het betreft namelijk een kortgemaaid grasland wat vrijwel volledig bestaat uit Engels raaigras. Er is geen variatie in structuur hoogte van de begroeiing. Het grasveld wordt voornamelijk gebruikt als picknickveld en bevat weinig natuurlijke vegetatie.

5.3 Te verwachten evenementen in het plangebied

In het deelgebied Landgoed kasteel Oud-Poelgeest mogen maximaal 6 evenementen per jaar plaatsvinden uit maximaal categorie A of B-regulier. Dit zijn dus relatief kleinschalige evenementen die weinig verstoring voor de openbare orde geven. Denk

hierbij aan markten of themadagen met kraampjes en mogelijk wat muziek. Er zullen geen grootschalige muziekevenementen op het terrein gegeven worden. De evenementen zullen voornamelijk op het grasveld met beheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland en op het stuk voor het kasteel zonder beheertype plaatsvinden.

5.4 Aantasting wezenlijke kenmerken en waarden

5.4.1 N14.03 Haagbeuken- en essenbos

De evenementen zullen nooit in dit beheertype gegeven worden en er zullen nooit bomen gekapt worden voor de evenementen. Het kwetsbare deel van dit beheertype is de voorjaarsflora in de ondergroei. Vanwege de aard van de evenementen is het niet te verwachten dat er zodanig veel mensen aanwezig zullen zijn dat het omliggende bos veel betreden zal worden. Als dit incidenteel wel gebeurt, kan er af en toe enige voorjaarsflora vertrapt worden. Dit zijn echter soorten die jaarlijks opnieuw opkomen en vrij goed stand kunnen houden als er enkele individuen verloren gaan. Incidentele betreding zal daarom niet betekenen dat de kwaliteit van het beheertype achteruitgaat. De evenementen zullen geen negatief effect hebben op de wezenlijke kenmerken en waarden van beheertype N14.03 Haagbeuken- en essenbos.

5.4.2 N04.02 zoete plas

Ondanks dat de zoete plas binnen het evenemententerrein ligt, is het niet te verwachten dat er op de zoete plas zelf activiteiten plaats zullen vinden. Er zullen ook in de oever geen activiteiten plaats gaan vinden. Als er af en toe toch iets op het water gebeurt, zal dit gaan om een bootje op het water of een vlot. Dit heeft geen effect op de structuur of de doelsoorten van het beheertype. Er zullen geen negatieve effecten op de essentiële kenmerken en waarden van beheertype N04.02 komen door de voorziene evenementen op het terrein.

5.4.3 N12.02 Kruiden- en faunarijk grasland

Een groot deel van de evenementen zal op het kruiden- en faunarijk grasland plaatsvinden. In de huidige staat wordt het betreffende grasveld niet als zodanig beheerd. Het wordt op warme dagen al dagelijks betreden en wordt gebruikt als picknickveld. Tijdens een evenement zal het veld door meer mensen betreden worden zullen er bijvoorbeeld kraampjes staan of een klein podium. Als het grasland veel structuur en een hoge biodiversiteit zou hebben, zou dit een negatief effect kunnen hebben op de kenmerken en waarden van het beheertype. Dit is echter niet het geval. Er zijn geen natuurwaarden op het evenemententerrein aanwezig die als essentiële kenmerken en waarden voor beheertype N12.02 kruiden- en faunarijk grasland gelden. De toekomstige evenementen kunnen daarom ook geen negatieve effecten op essentiële kenmerken en waarden van het beheertype hebben.

6 Samenvatting en conclusie

De gemeente Oegstgeest heeft in het nieuwe evenementenbeleid de visie omtrent evenementen uitgewerkt, waarin alle uitgangspunten, ambities, doelstellingen, rollen en verantwoordelijkheden van de verschillende partijen zijn beschreven. Momenteel kunnen volgens dit beleid bij het organiseren van een evenement in bepaalde gevallen nadere regels of beperkingen gelden. Om te voorkomen dat in de toekomst voor elk evenement afzonderlijk een omgevingsvergunning aangevraagd moet worden, streeft de gemeente Oegstgeest naar het vaststellen van een paraplubestemmingsplan voor alle evenementenlocaties in de gemeente.

Uit de opgestelde quick scan natuur blijkt dat de deelgebieden “Landgoed kasteel Oud-Poelgeest” en “Oranje-Nassau” deel uitmaken van het Natuurnetwerk Nederland (NNN). Een zogeheten ‘nee, tenzij-onderzoek’ is nodig om de gevolgen van de evenementen voor het NNN in beeld te brengen. Dit rapport vormt het verslag van het nee, tenzij-onderzoek.

In deelgebied Oranje-Nassau ligt maar op een zeer klein deel van het evenemententerrein een beheertype met essentiële kenmerken en waarden. Het is onwaarschijnlijk dat tijdens de evenementen mensen op dit stukje van het Natuurnetwerk komen. Daarnaast zijn er hier geen kenmerken en waarden aanwezig die verstoord kunnen worden. Er hoeven geen speciale maatregelen genomen te worden om te voorkomen dat evenementen op deelgebied Oranje-Nassau een negatief effect hebben op de essentiële kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland.

In deelgebied Landgoed kasteel Oud Poelgeest zullen de evenementen voornamelijk op kruiden- en faunarijk grasland plaatsvinden. Dit gebied heeft echter in de huidige situatie al een lage biodiversiteit en geen goede structuur, waardoor er geen essentiële kenmerken en waarden van dit beheertype in het gebied aanwezig zijn. Met evenementen gaan er dus ook geen waarden verloren. Verder ligt er nog zoete plas en Haagbeuken- en essenbos in en rondom het evenemententerrein. Deze gebieden hebben wel een goede kwaliteit in de huidige situatie, maar het is uitgesloten dat evenementen een negatief effect hebben op deze essentiële kenmerken en waarden. Er hoeven geen speciale maatregelen genomen te worden om te voorkomen dat evenementen op deelgebied Landgoed kasteel Oud-Poelgeest een negatief effect hebben op de essentiële kenmerken en waarden van het Natuurnetwerk Nederland.

Aangezien de wezenlijke kenmerken en waarden van het totale gebied niet in het geding komen door toekomstige evenementen, is het niet noodzakelijk om de begrenzing van het Natuurnetwerk Nederland te veranderen. Het is ook niet noodzakelijk om buiten het plangebied te compenseren voor eventuele aantasting van wezenlijke kenmerken en waarden. Er is geen aanvullende vergunning nodig voor de evenementen in het natuurnetwerk.

Geraadpleegde bronnen

Literatuur

SAB 2022, quick scan flora en fauna Oegstgeest, paraplubestemmingsplan evenementen. Projectnummer: 210437

Websites

www.bij12.nl

www.synbiosys.alterra.nl

www.zuidholland.nl